

Magisteri de primària

UNIVERSITAT
JAUME I

presentació

objectius

continguts

metodologia

avaluació

bibliografia

facultat de ciències humanes i socials

departament de filologia i cultures europees

Curs 2020-2021

Estratègies d'Aprenentatge de la Llengua Catalana II

MP1844

6 crèdits

Professor Manel Sifre (HC2329)

L'assignatura Estratègies d'Aprenentatge de la Llengua Catalana II és una assignatura optativa de tercer curs dels Graus de Mestre. Com que no és una assignatura introductòria, pressuposa que heu cursat amb èxit i aprofitament l'assignatura Llengua I.

Amb la Llengua II, pretenem assentar i ampliar tots els coneixements necessaris per a utilitzar la llengua culta oral i escrita en tota classe de situacions formals i, sobretot, en la docència. També aprofitarem la teoria lingüística necessària per a fer possible eixe domini de manera reflexiva.

1. Objectius

L'objectiu genèric de totes les assignatures de llengua per als mestres futurs és proporcionar-vos un domini de la llengua que vos permeta, en el futur laboral i social, expressar-vos amb un valencià bo, genuí, modern i tradicional. Així, tant els alumnes d'infantil i primària com la gent en general, a través de la comunicació amb vosaltres, reforçaran i reforçarem de manera positiva el coneixement de la llengua.

D'acord amb les línies mestres traçades en els paràgrafs anteriors, els objectius d'aquesta assignatura són:

- Consolidar, reforçar i ampliar els coneixements anteriors sobre la matèria amb l'objectiu posat en el futur laboral en les aules valencianes o de Catalunya o les illes Balears.
- Comprendre i produir textos, tant orals com escrits, adequats a la situació comunicativa (especialment en situacions formals), coherents, ben cohesionats i correctes gramaticalment i ortogràfica.
- Dominar de forma progressiva la lògica interna del llenguatge i els mecanismes de funcionament del sistema de la llengua catalana.
- Conèixer els diferents registres i usos de la llengua d'acord amb els diversos contextos comunicatius.
- Valorar críticament la situació sociolingüística del nostre entorn.

2. Continguts

Assolida ja la competència ortogràfica amb la Llengua I, els continguts de l'assignatura s'assenten en els fonaments de la lingüística tradicional i descriuen una panoràmica de la gramàtica oracional i textual del català a través del repàs dels diferents nivells d'anàlisi lingüística i un estudi més aprofundit de qüestions sintàctiques, flexives, lèxiques i textuais. Els temes són:

1. Els fonaments de la comunicació i de la ciència del llenguatge
 - 1.1. Els sistemes de comunicació
 - 1.2. La fonètica, la fonologia i l'ortografia
 - 1.3. La lexicologia o semàntica
 - 1.4. La sintaxi
 - 1.5. La flexió
 - 1.6. La formació de paraules
 - 1.7. La retòrica o anàlisi del discurs
2. Sintaxi i flexió
 - 2.1. Els primers processos sintàctics: la formació del subjecte
 - 2.2. La flexió del nom i de l'adjectiu
 - 2.3. Els segons processos sintàctics: la formació de la predicació
 - 2.4. La flexió del verb
 - 2.5. Els enllaços
 - 2.6. L'oració i l'oració composta
 - 2.7. Els pronoms febles
3. Semàntica, lèxic i formació de lèxic
 - 3.1. L'origen i l'evolució del lèxic
 - 3.2. Les paraules patrimonials
 - 3.3. Els cultismes i els semicultismes
 - 3.4. Els neologismes
 - 3.5. Els préstecs d'altres llengües
 - 3.6. Ultracorreccions
 - 3.7. Formació de paraules: derivació i composició
4. Anàlisi i producció de textos orals i escrits
 - 4.1. Textos descriptius
 - 4.2. Textos narratius
 - 4.3. Textos expositius formals, acadèmics i [administratius](#)
 - 4.4. Textos argumentatius

3. Metodologia

Al llarg del temps, els pedagogs, els teòrics de l'educació i els mateixos ensenyants de llengua han mostrat que l'adquisició de destreses, habilitats i fins i tot coneixements teòrics sobre llengua es realitza de forma més efectiva mitjançant la pròpia acció constructivista de l'alumne que no a través d'una simple recepció passiva.

Tanmateix hi han aspectes de les llengües, com la majoria de les qüestions ortogràfiques o flexives, que s'assimilen fins al domini amb pràctiques rutinàries. Convé, doncs, cercar l'equilibri entre les activitats dissenyades segons les metodologies constructivistes, que possibiliten una adquisició molt sòlida de coneixements però amb molt de consum de temps, i les activitats dirigides de tipus conductista, més monòtones però més breus.

En qualsevol cas, la pretensió del professor serà sustentar els processos d'ensenyament-aprenentatge de forma funcional: orientant el treball a la resolució de problemes. Per tant, es tracta de possibilitar que pugueu resoldre pel vostre compte els problemes nous que se vos presentaran. Per això les característiques metodològiques seran la participació per una banda i la flexibilitat per l'altra.

La tipologia de les activitats amb què s'explicitarà aquesta metodologia serà, per força, diversa. Pel que fa a la dinàmica, hi hauran exercicis de tipus:

- ♦ **individual:** cadascú els haurà de resoldre pel seu compte.
- ♦ **col·lectiu:** per a resoldre en grup.

En relació al caràcter hi hauran exercicis de tipus:

- ♦ **específic:** que focalitzen un aspecte concret.
- ♦ **global:** que contenen aspectes o dificultats diverses.

Atenent primordialment a l'expressió escrita, els exercicis seran:

- ♦ **analítics:** de reflexió gramatical.
- ♦ **de transformació,** amb tipologies molt diverses i riques: substituir, completar, corregir, organitzar, adaptar, reformular, inserir, suprimir, alterar l'ordre, resumir, ampliar, censurar, titular, puntuar... textos o frases donades.
- ♦ **de creació:** dirigits a inventar, construir, criticar un text, continuar-lo, canviar-lo de registre, etc.

4. Avaluació

La qualificació de l'assignatura es farà a partir dels resultats obtinguts en les activitats següents:

- ♦ Un examen oral eliminatori (apte/no apte) en què es controlarà la pronúncia i la fluïdesa oral. Es basarà en la lectura de dos dels llibres llistats en l'apartat *Llibres de lectura* de la *Bibliografia*, u del bloc A i un altre del bloc B (de 0 a 1 punt de la nota final).
- ♦ La presentació voluntària d'una ressenya d'un dels llibres llistats en l'apartat *Llibres ressenyables* de la *Bibliografia* (de 0 a 1 punt de la nota final). Alternativament, també podeu treballar una redacció o redaccions equivalents en extensió (8.000-10.000 caràcters) a partir dels vídeos del document [Vídeos per a treballs](#).
- ♦ Les redaccions de curs (de 0 a 8 punts de la nota final), amb atenció especial a les últimes.

Els exàmens orals serviran per a valorar el nivell d'aprofitament de les lectures i, simultàniament, per a controlar el nivell de competència en

l'expressió oral formal segons el quadre de criteris explicat a continuació:

Correcció fònica

- producció de *es* i *os* obertes: *cosa, vel*
- producció de sons laterals: *literatura, lluna, poal*
- producció de sibilants sonores: *Jaume, platja, casa*
- realització d'assimilacions de sonoritat: *els hòmens, calaix obert*
- realització d'elisions vocàliques: *quin' hora*
- presència a final de síl·laba i de mot de certes consonants: *ca-vall, pany, boscam, despatx*

Correcció gramatical i lèxica. Amb penalització de

- l'ús de combinacions pronominals poc tradicionals: *els ensenye coses, li ho done (bé), però lis ensenye, s'ho done (malament).*
- la indistinció entre *ho* i *lo*: *això vaig fer-lo ahir, el llibre ja ho he llegit*
- l'absència o ús incorrecte del pronom *en*: *de pa jo també Ø tinc*
- la confusió de *res* i *gens*: *no tinc res de pa*
- la indistinció *perfet/indefinit*: *aquest matí en vaig comprar un*
- l'ús de perífrasis verbals incorrectes o poc genuïnes: *haver-hi que, tenir que*
- Mots *crossa* que no són genuïns: *buenas, bones, pues, pos, bueno, entonses, vale...*
- l'ús de circumloquis per a evitar paraules desconegudes

Fluïdesa oral

- Controlar si l'alumne/a s'atura reiteradament perquè no sap una paraula o expressió
- Valorar positivament la correcció ràpida dels errors, si se'n produeixen.

Una **ressenya** és una notícia crítica relativament breu (les vostres tindran de 8.000 a 10.000 caràcters, espais inclosos) sobre un llibre. La finalitat d'una ressenya és que, en llegir-la, ens fem una idea dels continguts, de les virtuts i dels defectes del llibre ressenyat.

Les ressenyes tenen una estructura formal molt fixada. Comencen sempre amb la identificació del llibre ressenyat (i convé indicar quantes pàgines té). Per exemple:

SARAGOSSÀ, Abelard (2000): *El valencià del futur. Una contribució ideològica*. Benicarló, Alambor. (2a edició 2002, 206 pàgines)

Després apareix el cos de la ressenya, que sol contindre un resum i una valoració crítica. En una ressenya breu, com la que ens ocupa, no és costum fer subdivisions amb apartats: la bona estructuració dels paràgrafs ha de ser prou.

Al final, es posa el nom de qui ha fet la ressenya i una adreça de correu electrònic.

Trobareu exemples de ressenyes en la part final de les revistes científiques. Per exemple, en

<https://ojs.uv.es/index.php/caplletra/issue/view/767>

5. Bibliografia

Llibres ressenyables

- CASTELLÀ, Josep M. et al. (2007): *Entendre('s) a classe. Estratègies discursives i habilitats comunicatives*. Barcelona, Graó.
- SANCHO, Jordi (2014): *Com escriure i presentar el millor treball acadèmic. Guia pràctica per a estudiants i professors*. Vic, Eumo. [2a edició: *Com escriure i presentar un bon treball acadèmic.*] [Fragment](#).
- SARAGOSSÀ, Abelard (2000): *El valencià del futur. Una contribució ideològica*. Benicarló, Alambor. [2a edició, 2002]
- (2018): *El valencianisme lingüístic*. València, Àrbena.
- SUAY, Ferran & Gemma SANGINÉS (2010): *Sortir de l'armari lingüístic*. Barcelona, Angle Editorial.
- TUSON, Jesús (1999): *¿Com és que ens entenem? (si és que ens entenem)*. Barcelona, Empúries.
- (2004): *Patrimoni Natural. Elogi i defensa de la diversitat lingüística*. Barcelona, Empúries.

Llibres de lectura

Bloc A

- BELLVER, Carles (2011): *L'home del calendari*. Barcelona, Tria. Publicat també en format electrònic amb el títol [Parèntesi](#).
- (2013): [La nit mil dos](#). Barcelona, Tria.
- (2015): [Un cel nou i una terra nova](#). Castelló de la Plana, Unaria.
- CUCARELLA, Toni (2006): *Heretaràs la terra*. València, 3i4.
- DOMÍNGUEZ, Martí (2015): *La sega*. Barcelona, Proa.
- MONER, Anna (2011): *Les mans de la deixebila*. Alzira, Bromera.
- ROCA, Maria Carme (2017): *La noia del club*. Alzira, Bromera.
- USÓ, Vicent (2015): *Les veus i la boira*. Alzira, Bromera.

Bloc B

- BOSCH, Lolita (2016): *La ràbia*. Barcelona, Ara Llibres.
- MONCADA, Jesús (1985): *El Cafè de la Granota*. Barcelona, La Magrana.
- (1999): *Calaveres atònites*. Barcelona, La Magrana.
- SIMÓ, Isabel Clara (2006): *Alcoi-Nova York*. Barcelona, Edicions 62.

— (2016): Jonàs. Barcelona, Edicions 62.

Gramàtiques recomanades

- SARAGOSSÀ, Abelard (2003): *Gramàtica valenciana raonada i popular. Els fonaments*. València, Tabarca [2a edició revisada i augmentada 2005].
- VALOR, Enric (1977): *Curs mitjà de gramàtica catalana referida especialment al País Valencià*. València, 3 i 4. [amb diverses edicions]

Diccionaris, vocabularis i materials afins

- Acadèmia Valenciana de la Llengua: *Diccionari normatiu valencià*.
<http://www.avl.gva.es/lexicval/>
- ALCOVER-MOLL-SANCHIS: *Diccionari Català-Valencià-Balear*.
<http://dcvb.iecat.net/>
- Institut d'Estudis Catalans: *Diccionari de la Llengua Catalana*.
<http://dlc.iec.cat/>
- FERRER PASTOR, Francesc (1974): *Vocabulari. Castellà-valencià. Valencià-castellà*. València. (Amb moltes edicions).
- REIG, Eugeni S. (2015): *El valencià de sempre*. Alzira, Bromera.

Més materials d'interés

- DDAA (2009): [*Manual de documents i llenguatge administratiu*](#). Castelló de la Plana, UJI.
- FABRA, Pompeu (1956): *Gramàtica catalana*. Barcelona, Teide. [amb moltes edicions.]
- MOLL, Francesc de B. (1968): *Gramàtica catalana referida especialment a les Illes Balears*. Palma de Mallorca, Raixa. [amb diverses edicions.]
- RUAIX I VINYET, Josep (1997-98): *Català complet /1. Català complet /2. Català complet /3*. Moià. [També són aprofitables les versions anteriors: (1984-86): *El català /1. El català /2. El català /3*. Moià. (Amb moltes edicions)]
- SOLÀ, Joan & Josep M. PUJOL (1989): *Tractat de puntuació*. Barcelona, Columna.

6. Tutoria

Per al màxim aprofitament de l'assignatura, les tutories haurien de constituir un recurs dels alumnes per a canviar impressions i corregir les lectures complementàries i els exercicis que es fan per compte propi. És per això que es recomana usar aquestes hores, però tenint en compte que les dificultats cal afrontar-les personalment, i no s'ha de recórrer ràpidament al recurs fàcil del professor quan un concepte, un plantejament o una solució se'ns escapa en els primers intents.

Trobareu els horaris de tutoria en el SIA i en les portes dels despatxos.